

TEKMAR

Seminar/idèdugand Trondheim

17. – 18. November 2004

**Fra 15,50 – 10,00 i produksjonskostnad –
er det ønskelig, og i så fall mulig?????**

Paul Birger Torgnes, Torgnes AS

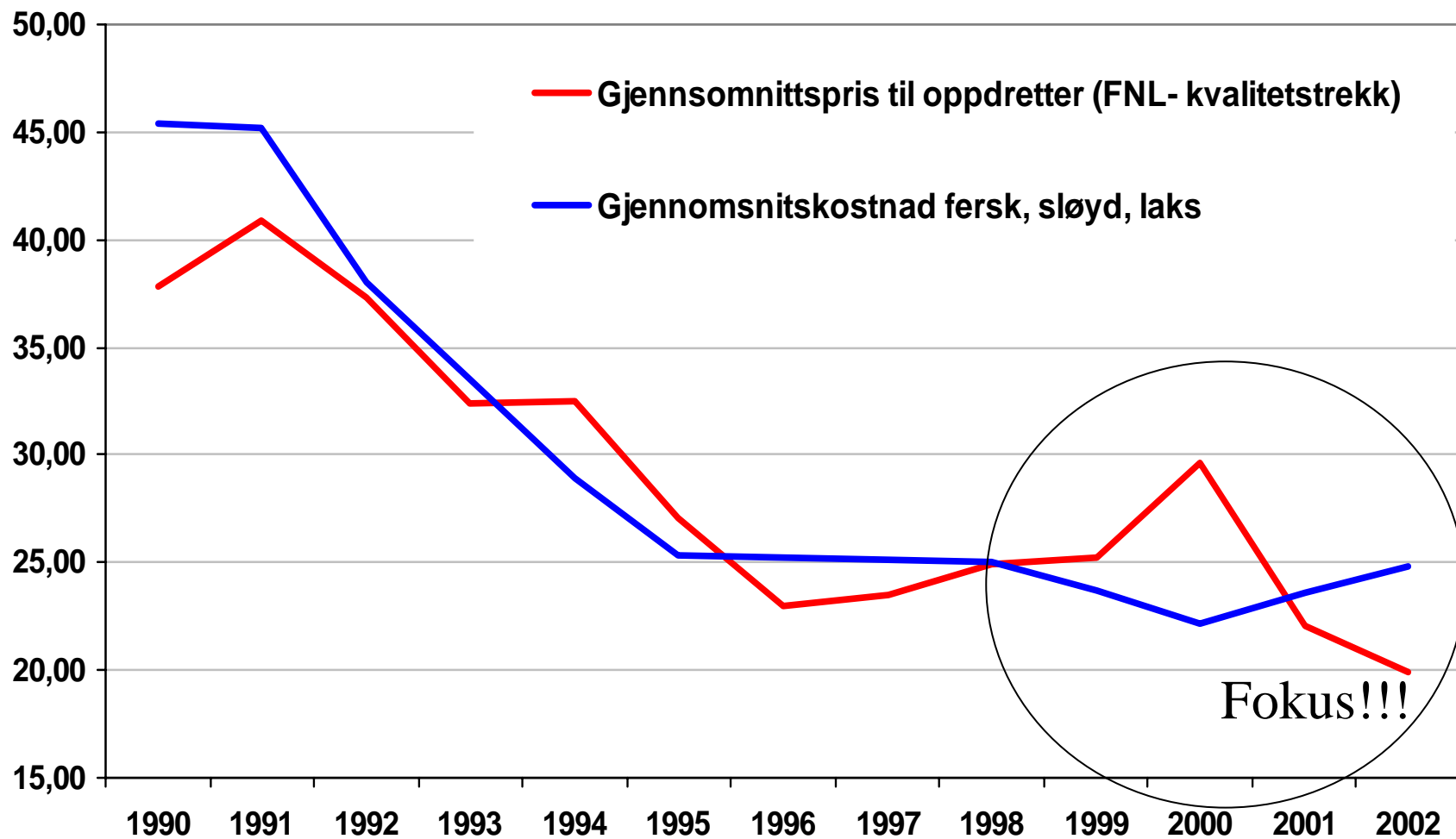
Fra 15,50 – 10,00 i produksjonskostnad – er det ønskelig??

- Fokus på kostnadsreduksjon og kostnadseffektiv produksjon er nødvendig for å sikre konkurransekraft for norsk laksenæring i forhold til Chilensk laks og annen proteinproduksjon.
- Konkurransekraft er imidlertid ikke bare produksjonskostnad for hel laks, andre viktige faktorer er:
 - Produktkvalitet og produktutvikling
 - Distribusjon og logistikk
 - Markedsadgang og markedsutvikling
 - Valutautvikling
- Om reduksjon fra 15,50 – 10,00 er ønskelig avhenger av hvilke ressurser som kreves for å oppnå dette, og hvilken effekt man kan oppnå for å bedre konkurransekraften ved alternativ bruk av disse ressursene.

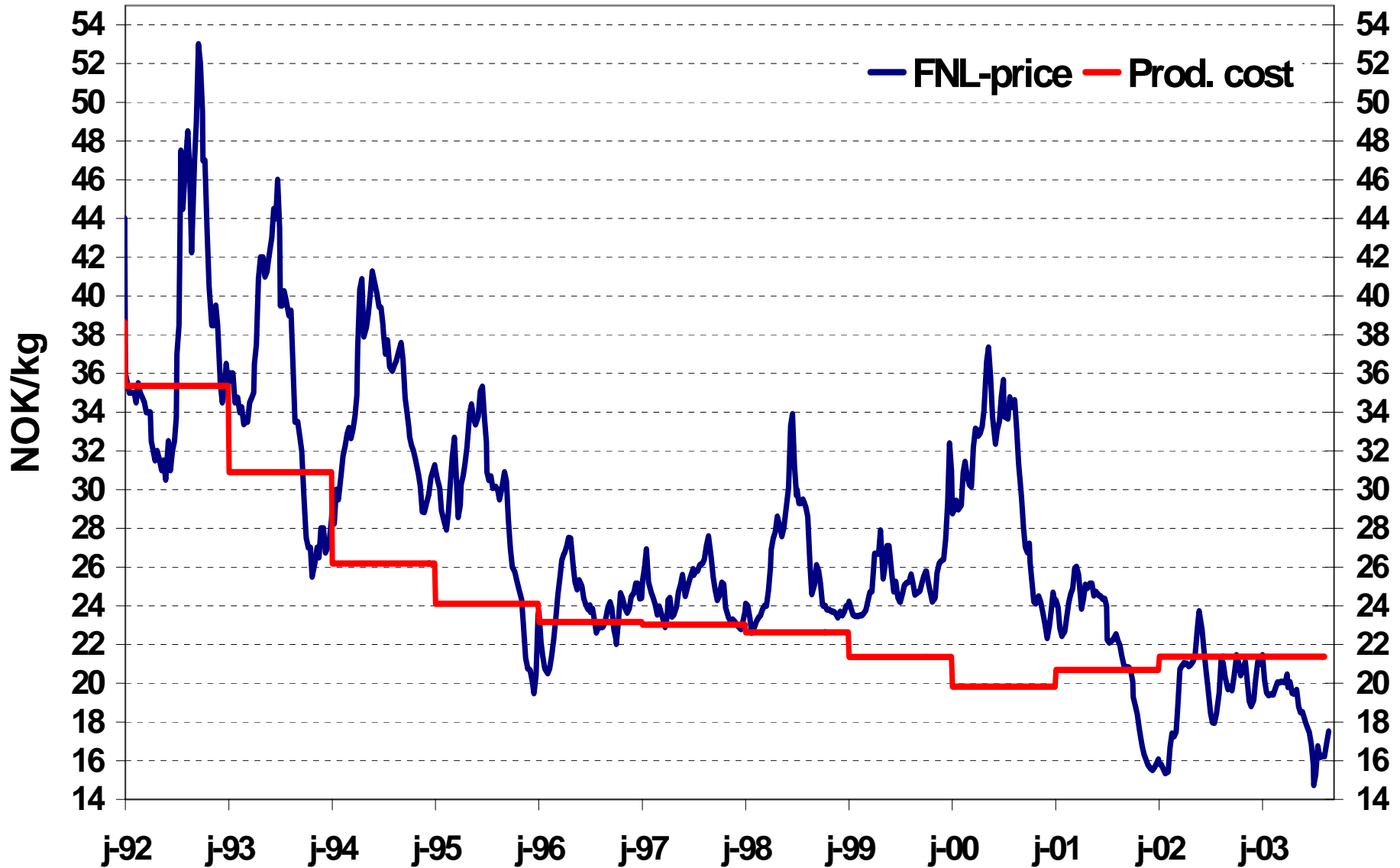
Pris og produksjonsutvikling i Norge

- Norsk laksesnæring har mer enn halvert produksjonskostnadene på laks fra 1990 og fram til i dag.
- Lakseprisene har falt like sterkt i samme periode.
- Norsk laksenæring har hele tiden ”gitt bort” alle kostnadsreduksjoner i form av lavere pris i markedet.
- Illustrere med et par grafer utarbeidet av Helge Moen i First Securities og Atle Eide i Pan Fish

Pris og prod.kostnader

FNL prices and estimated prod. cost 1992-2003

Fra 15,50 – 10,00 i produksjonskostnad – er det ønskelig??

- I første omgang må det være et mål å komme ned på 15,50, kun et fåtall er i nærheten i dag.
- Ny og integrert struktur i næringen muliggjør større fokus på sluttprodukt og sluttbruker, dreining fra commodity og rent fokus på prod.kost på hel fisk til hovedfokus på kost/nytte på sluttproduktet.
- Markedsadgang og valutaforhold er trolig det som har størst betydning for konkurransekraft på kort sikt:
 - 15 – 20% straffetoll utgjør 3 – 5 kr pr kg hel laks.
 - Valutasvingninger slik vi har opplevd dem de siste 2 – 3 årene utgjør 3 – 4 kr pr kg hel laks.
- Fortsatt kostnadsreduksjon er ønskelig, men det ligger større potensialet for styrking av konkurransekraft på andre områder som markedsadgang, markedsutvikling, produktutvikling og bedre distribusjon og logistikk de nærmeste årene.

Fra 15,50 – 10,00 i produksjonskostnad – er det mulig??

	Estimat 15.50 pr kg sløyd	Estimat 10,00 pr kg sløyd	Kommentar
Smolt	1.25	0.80	Vanskelig
Fôr	6,80	4,40	Nye råvarer nødvendig - ikke mulig med dagens kunnskap
Forsikring	0.25	0.16	Avhengig risikoutvikling
Andre driftskostnader	0.60	0.40	Trolig mulig med større enheter
Lønn	0.50	0.30	Trolig mulig med større enheter
Avskrivninger	0.80	0.50	Vanskelig
Prodkost rund vekt	10.20	6.56	Umulig med dagens kunnskap
Fra rund til sløyd	82.5 %	82.5 %	
Prodkost sløyd vekt	12,36	7,95	Kanskje, annen emballasje nødvendig
Slakting/brønnebåt	2,20	1,40	Mulig.
Adm/ lokal + gruppe	0,44	0,25	
Finans	0,60	0,40	
Produksjonskost	15,50	10,00	??????

Fra 15,50 – 10,00 i produksjonskostnad – er det mulig??

- Det er ikke realistisk å kunne oppnå en slik kostnadsreduksjon de første 5 – 10 årene, men på en del områder er det mulig å komme et stykke på vei.
- Hovedretningen i innsatsen bør fortsatt være dreining fra arbeidsintensiv til kapitalintensiv drift:
- Lønnsnivået i Norge er 6 – 7 g høyere enn i Chile for røktere og produksjonsarbeidere.
- Eksempel på slik dreining; Fjord Seafood Norway (uendret produksjonsvolum, halvering av bemanning)
- For ansatte med høyere utdanning er Norge konkurranse.
- Teknologisk utdanning må følges opp med kontinuerlig forbedringer i politiske rammebetingelser

Fra 15,50 – 10,00 i produksjonskostnad – er det mulig??

Etter hvert som næringen er blitt stadig mer industrialisert påvirkes hele verdikjeden av teknologiske endringer:

- Større merder (120 – 160 m) fører bl.a. til:
- Større og kraftigere servicebåter/kraner m.m.
- Endret serviceopplegg for nøter, både vasking og impregnering
- Sortering (passiv grading??)
- Nye krav til utforingsanlegg
- Større kapasitet på brønnbåter??
- Endret slaktemønster og justeringer på slakteprosessen
- Behov for detaljerte og gjennomførbare beredskapsplaner
- Biomassemåling - størrelsesestimat

Fra 15,50 – 10,00 i produksjonskostnad – er det ønskelig og i så fall er det mulig??

OPPSUMMERING:

- Fra 15,50 – 10,00 er ikke ønskelig eller mulig på kort sikt.
- Større potensial for bedret konkurransekraft innen produktutvikling, logistikk, markedsadgang og markedsutvikling.
- Fokus må dreies fra hel fisk til sluttprodukt.
- Arbeidet med kostnadsreduksjoner må videreføres med stor intensitet, med fokus på fortsatt dreining fra arbeidsintensiv til kapitalintensiv drift.